

GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKA METROPOLIA DELIMITACJA MIEJSKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH

Katowice 2 października 2018 r.

Droga do metropolii:

1959 – w raporcie „The World’s Metropolitan Areas” Uniwersytet Berkeley wyróżnia obszar metropolitalny Katowice - Zabrze - Bytom; na tej podstawie w 1961 r. metodologię badania metropolii przyjmuje ONZ; od 2014 r. regiony metropolitalne (w tym metroregion Katowice) funkcjonują w raportach kohezyjnych Komisji Europejskiej i Eurostacie;

1991 – zaczyna działać nieformalny konwent prezydentów miast obszaru metropolitalnego;

1991 – powołanie Komunikacyjnego Związku Komunalnego GOP, a następnie (1992 r.) Międzygminnego Związku Komunikacji Pasażerskiej z siedzibą w Tarnowskich Górach;

1993 – powstaje Związek Harmonijnego Rozwoju Miast Aglomeracji Katowickiej, w celu realizacji programu Sustainable Cities (Habitat); rozwiązany w 2010 r.;

2006 – podpisanie deklaracji prezydentów miast o utworzeniu Górnośląskiego Związku Metropolitalnego;

2006 – zawarcie pierwszego Porozumienia Międzygminnego w Tychach;

2007 – rejestracja GZM przez MSWiA jako związku 14 miast na prawach powiatu;

2007 – rozpoczęcie działalności GZM, zakończonej 28.12.2017 r.;

2013 – powstaje Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego;

2015 – uchwalenie ustawy o związkach metropolitalnych (Dz.U. 2015 poz. 1890);

Kalendarium:

10.01.2017 r. – projekt ustawy metropolitalnej trafia do Sejmu;

09.03.2017 r. – uchwalenie ustawy o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz.U. 2017 poz.730);

16.03.2017 r. – ustawa o związku metropolitalnym w województwie śląskim przyjęta przez Senat;

04.04.2017 r. – ustawa podpisana przez Prezydenta RP;

11.04 - 11.05.2017 r. – konsultacje społeczne w 42 gminach;

29.05.2017 r. – Rada Miasta Katowice przyjmuje Uchwałę o złożeniu do MSWiA wniosku o utworzenie związku metropolitalnego (Uchwała nr XLII/799/17 Rady Miasta Katowice);

26.06.2017 r. – Rada Ministrów wydaje Rozporządzenie w sprawie utworzenia związku metropolitalnego pod nazwą „Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia” (Dz.U. 2017 poz. 1290);

01.07.2017 r. – utworzenie związku metropolitalnego, rozpoczęcie wykonywania obowiązków przez Pełnomocnika do spraw utworzenia związku metropolitalnego – Prezydenta miasta Katowice;

01.07-15.08.2017 r. – opracowanie projektów pierwszego budżetu, Wieloletniej Prognozy Finansowej oraz Statutu;

29.08.2017/12.09.2017 r. – pierwsza sesja Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii;

12.09.2017 r. – wybór Przewodniczącego Zgromadzenia i Zarządu, uchwalenie budżetu

GZM na rok 2017 oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej GZM na lata 2017-2020, przyjęcie projektu Statutu;

12.09 – 31.12.2017 r. – tworzenie Urzędu Metropolitalnego, przygotowanie do realizacji zadań;

01.01.2018 r. – rozpoczęcie realizacji ustawowych zadań;

16.02.2018 r. – przyjęcie Statutu związku metropolitalnego GZM.

I Forum Transportu Komunikacyjnego – Plan Transportowy – 2009 rok

1. METROPOLIA SILESIA

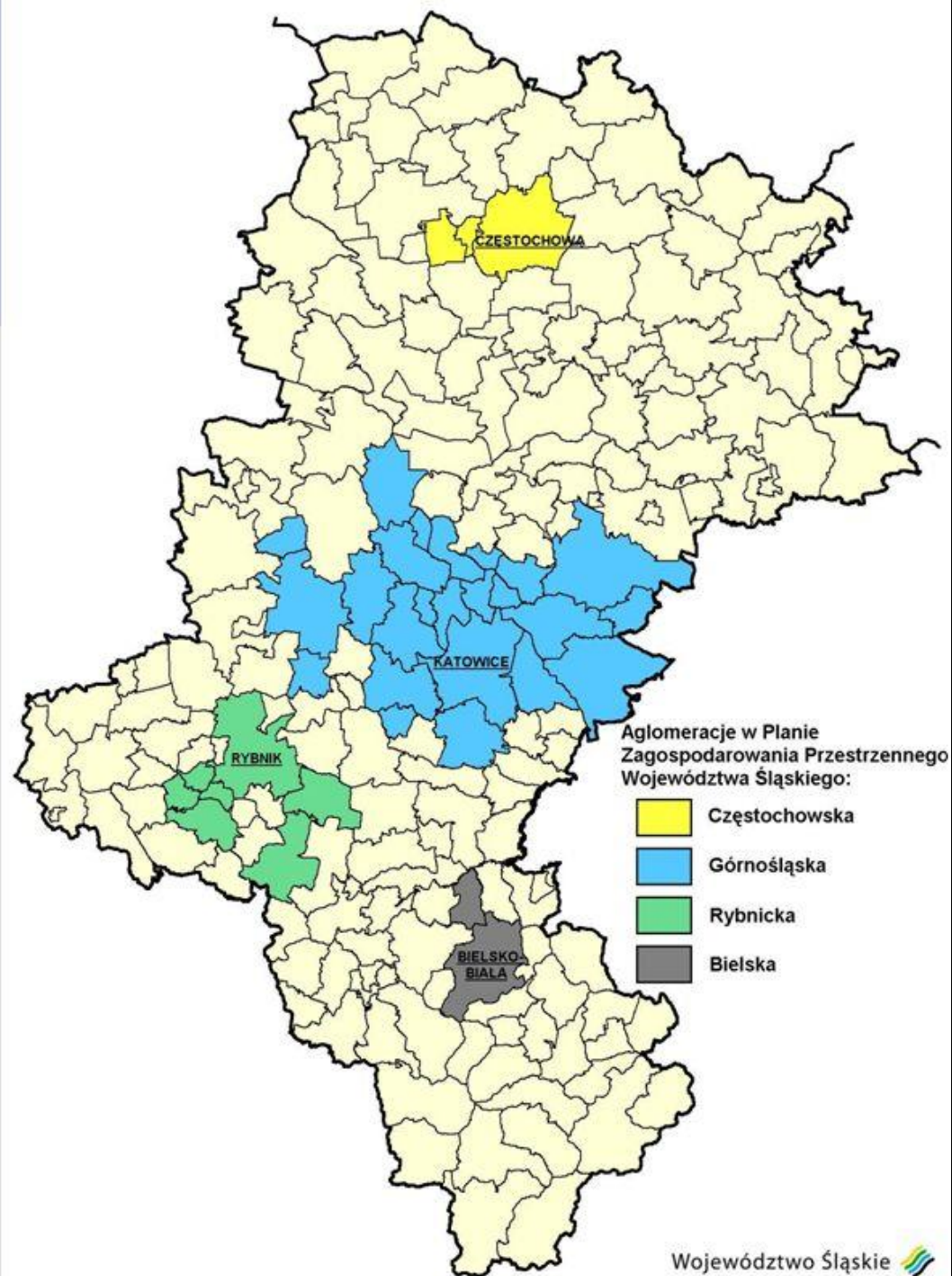
➔ kwiecień 2009 r.
metropolia górnośląska

➔ GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKA METROPOLIA SILESIA
(GZM SILESIA)

Kształt aglomeracji miejskich

*określony
w Planie
Zagospodarowania
Przestrzennego
Województwa Śląskiego*

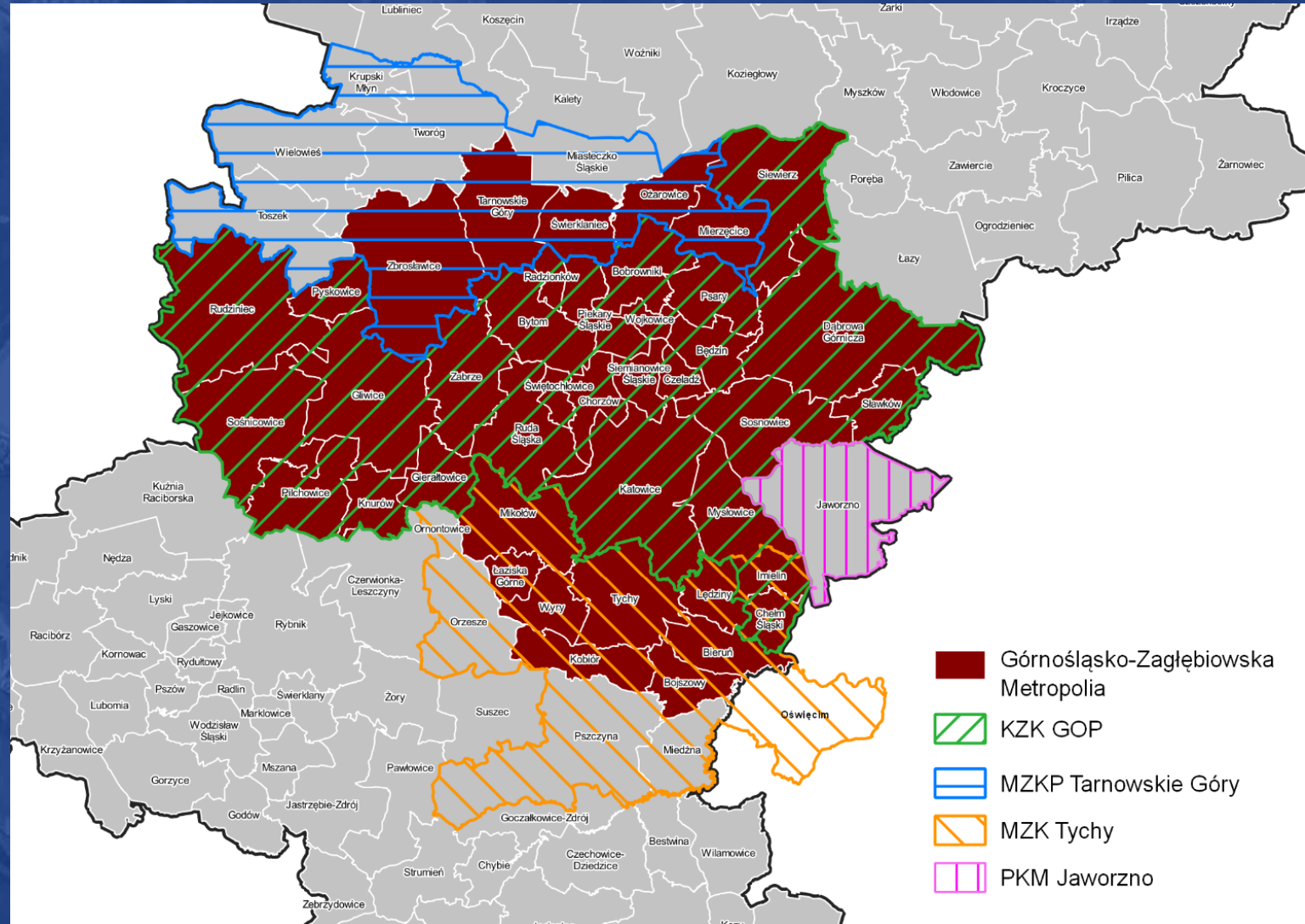

Operatorzy komunikacji zbiorowej

Operatorzy komunikacji zbiorowej:

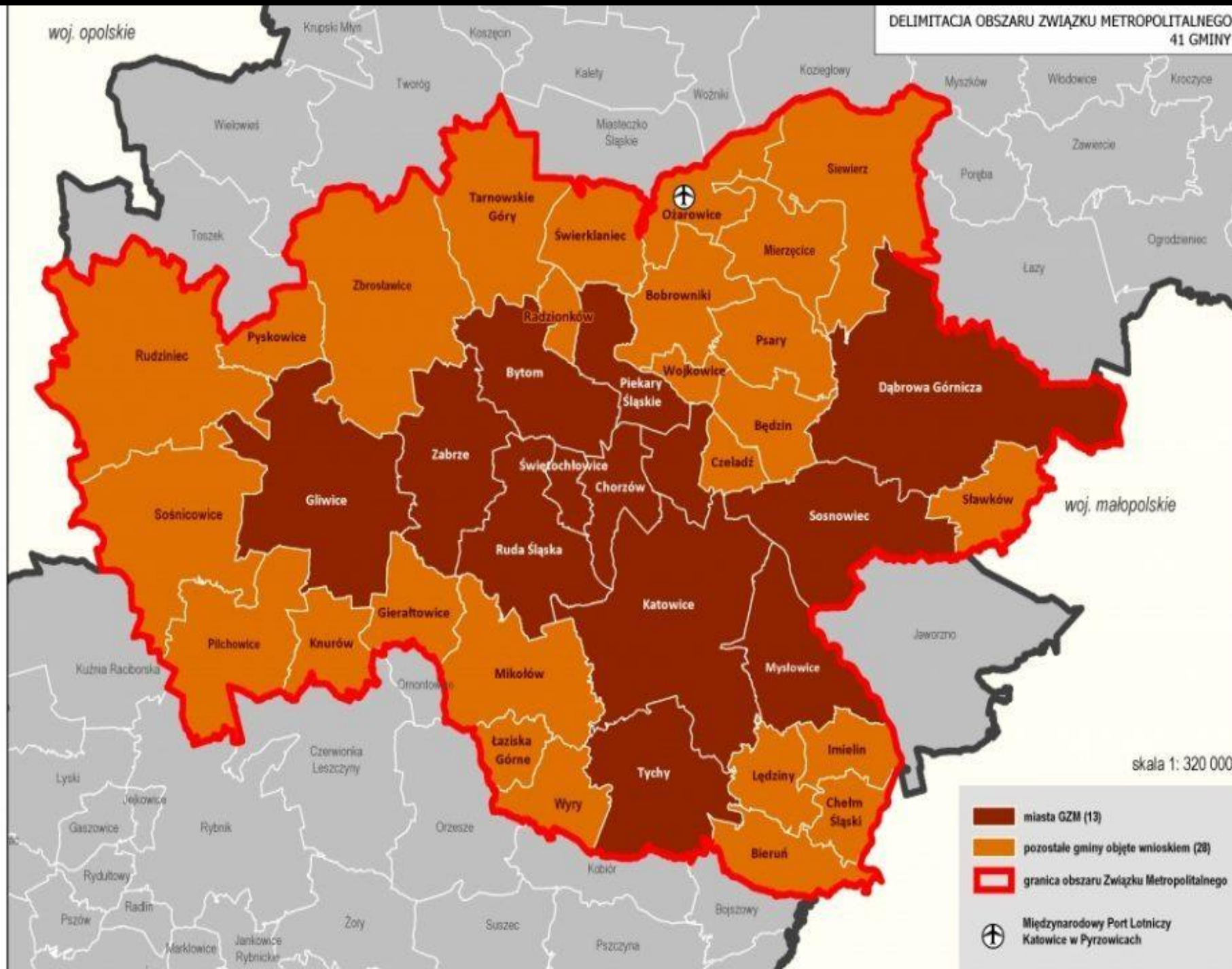
- **KZK GOP** – 28 miast/gmin Metropolii Górnośląskiej i jej obszaru funkcjonalnego,
- **PKM Sp.z o.o. w Jaworznie** – 1 miasto (Jaworzno);
- **MZK Tychy** – 15 gmin, w tym Oświęcim i Pszczyna;
- **MZKP Tarnowskie Góry** – 10 gmin.

Chełm Śl. i Imielin w KZK GOP oraz MZK Tychy

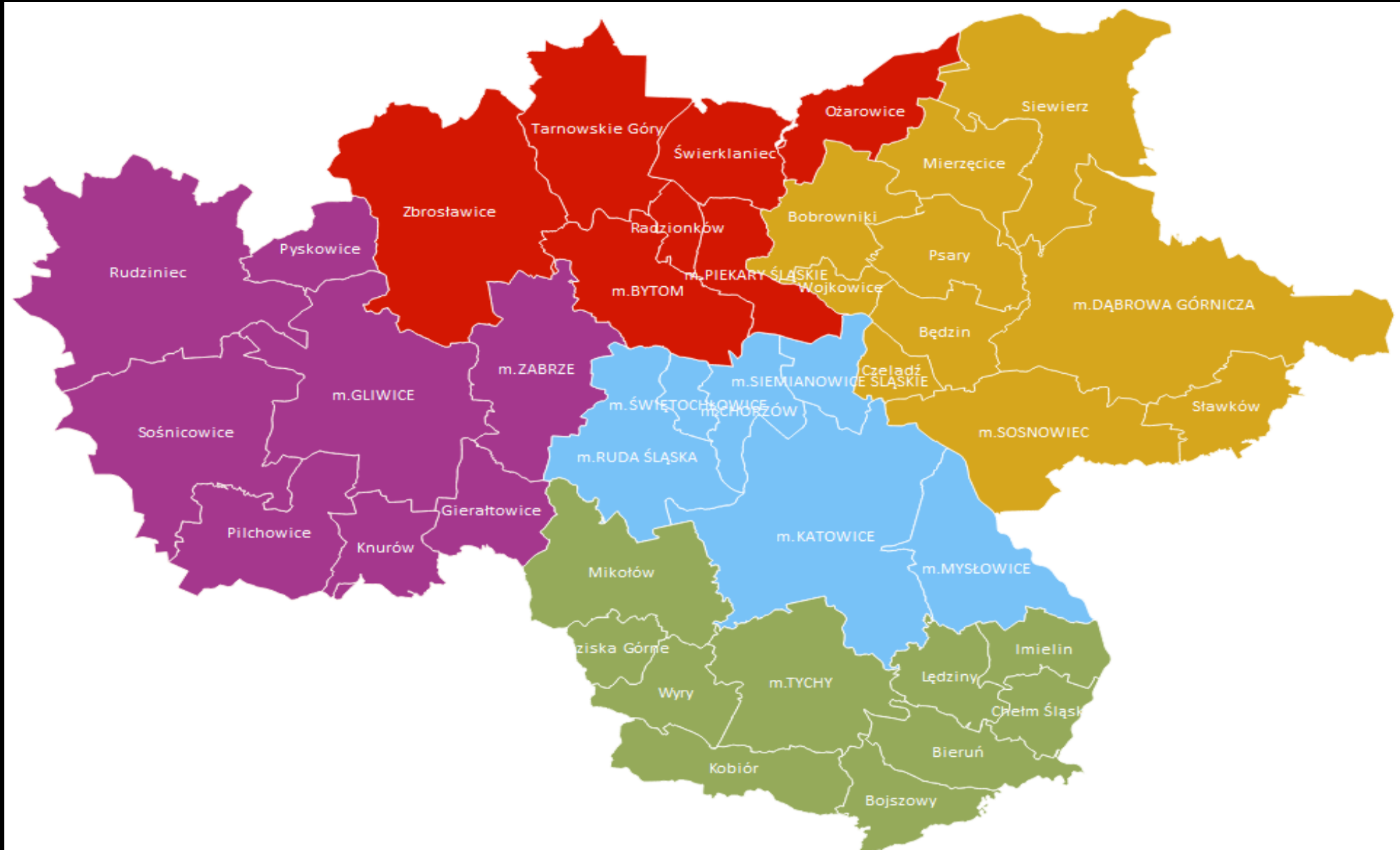

woj. opolskie

DELIMITACJA OBSZARU ZWIĄZKU METROPOLITALNEGO
41 GMINY

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia

USTAWA

DOKUMENTY
STRATEGICZNE

OPRACOWANIA
NAUKOWO-BADAWCZE

UWARUNKOWANIA
FORMALNO-PRAWNE
SPOŁECZNO-GOSPODARCZE

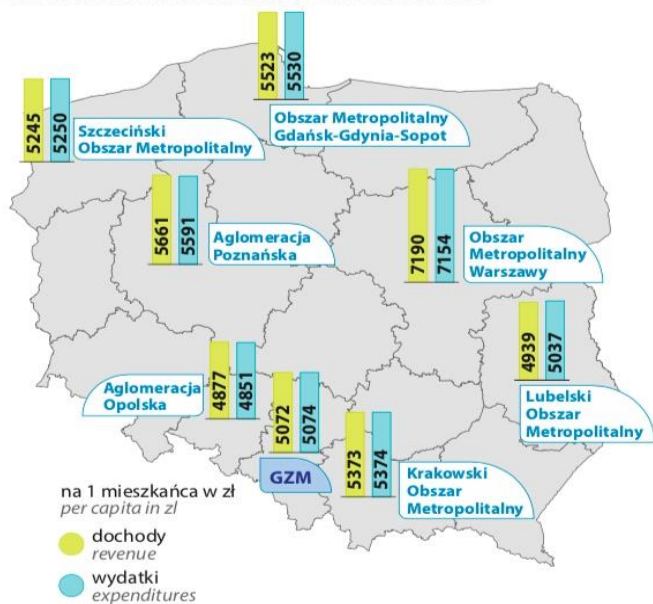
WOLA GMIN

DELIMITACJA

Statystyczny obraz Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii – GUS- 2018

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW GMIN* REVENUE AND EXPENDITURES OF GMINAS BUDGETS*

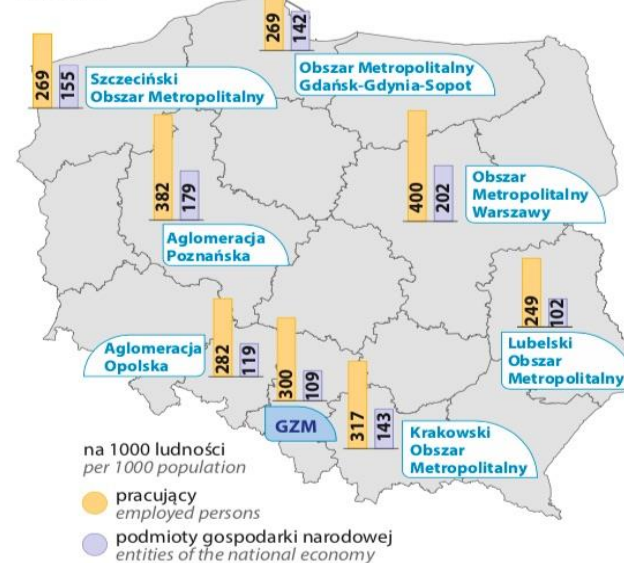
na 1 mieszkańca w zł
per capita in zł

- dochody (revenue)
- wydatki (expenditures)

a Łącznie z miastami na prawach powiatu.
a Including cities with powiat status.

PRACUJĄCY I PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ EMPLOYED PERSONS AND ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

Stan w dniu 31 XII
As of 31 XII

na 1000 ludności
per 1000 population

- pracujący (employed persons)
- podmioty gospodarki narodowej (entities of the national economy)

LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS AT WORKING AGE

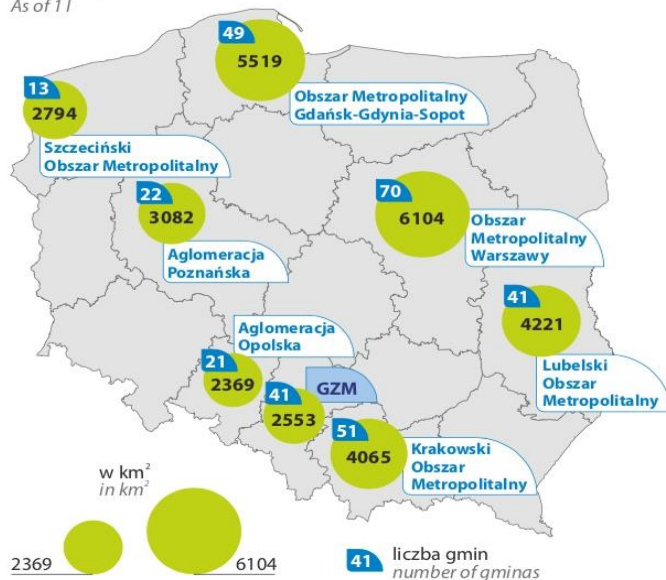
GZM NA TLE WYBRANYCH OBSZARÓW METROPOLITALNYCH W POLSCE

GZM AGAINST THE BACKGROUND OF THE SELECTED METROPOLITAN AREAS IN POLAND

POWIERZCHNIA

AREA

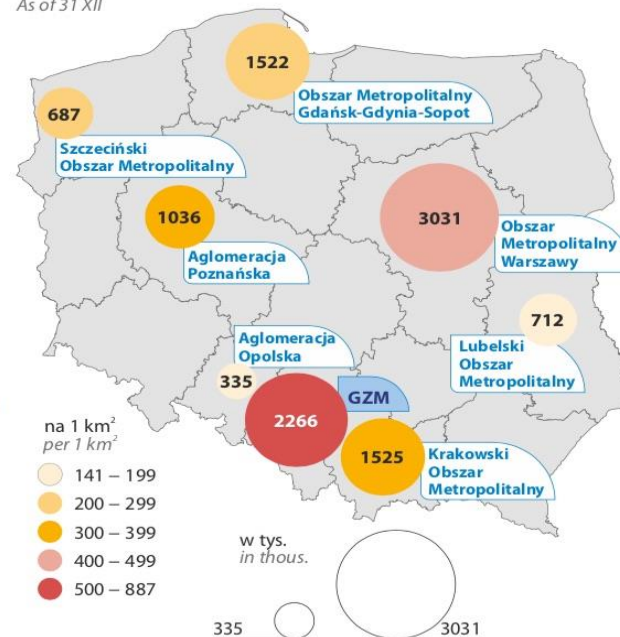
Stan w dniu 1 I
As of 1 I

LUDNOŚĆ

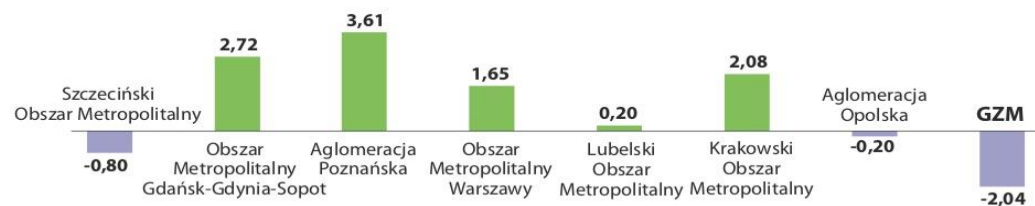
POPULATION

Stan w dniu 31 XII
As of 31 XII

PRZYROST NATURALNY NA 1000 LUDNOŚCI

NATURAL INCREASE PER 1000 OF POPULATION

Delimitacja

KRYTERIA DELIMITACYJNE WYNIKAJĄCE Z USTAWY

Ustawa z dnia 9 marca 2017 r.
o związku metropolitalnym w województwie śląskim

Art. 1 ust. 2

Silne powiązania
funkcjonalne

Zaawansowane procesy
urbanizacyjne,
na obszarze spójnym pod
względem przestrzennym

Liczba ludności
Obszar zamieszkiwany
przez co najmniej
2 000 000 mieszkańców

POWYŻSZA USTAWA NIE PRZEWIDZIAŁA POWIATÓW W STRUKTURZE METROPOLII

Delimitacja a obszary funkcjonalne

INFORMACJE OGÓLNE

DOKUMENTY STRATEGICZNE

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego (KSRR)
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+
- Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020
- Strategia Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii „Silesia” do 2025 r.
- Studium transportowe

PODSTAWOWE DEFINICJE

DELIMITACJA

Proces ustalania przebiegu granic

OBSZAR FUNKCJONALNY

jest to obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, stanowiący zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju;
(Art. 2 - Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
Dz.U.2017.0.1073 t.j)

Delimitacja

OPRACOWANIA NAUKOWO-BADAWCZE

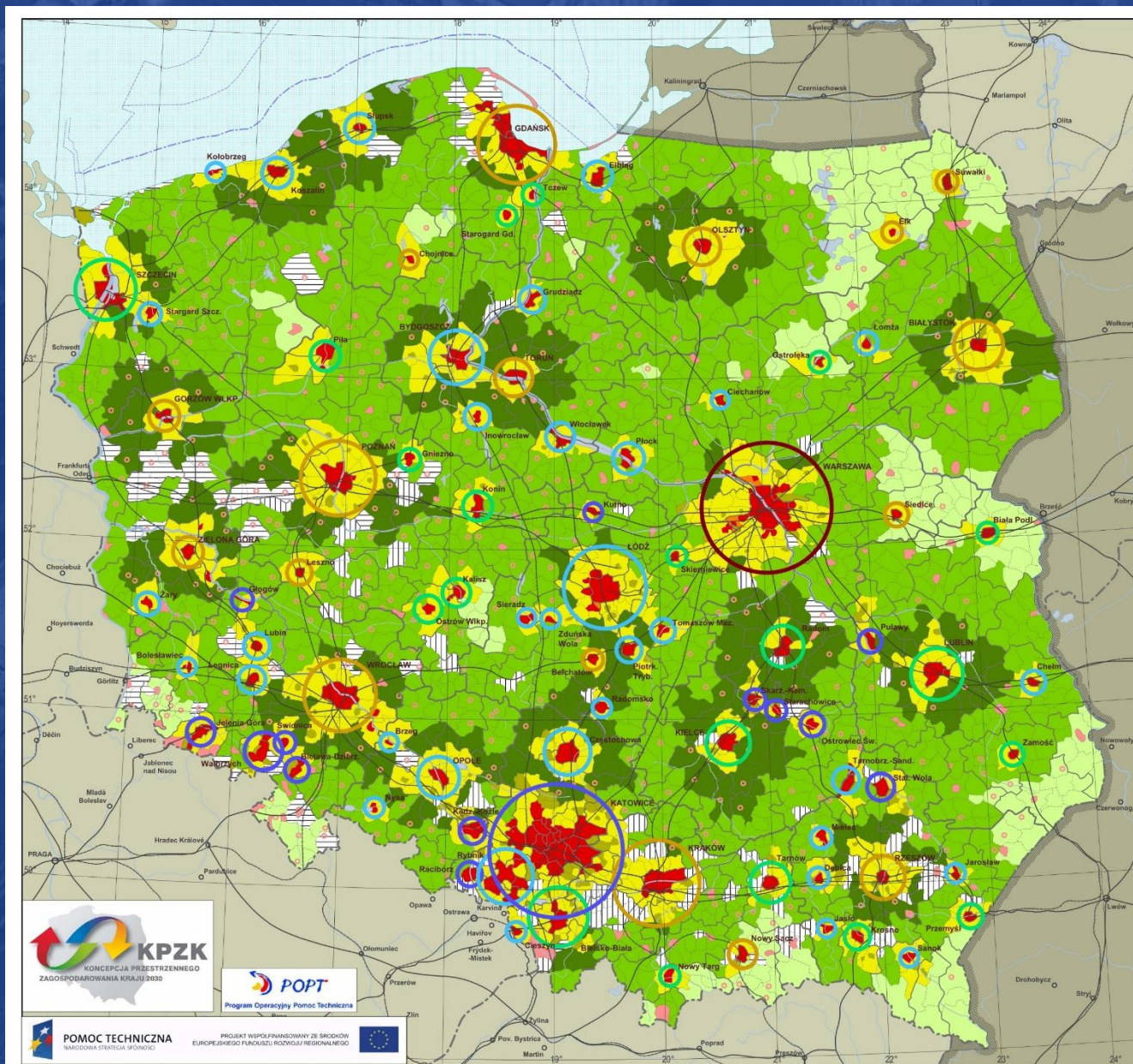
Foresight technologiczny rozwoju sektora usług publicznych w Górnośląskim Obszarze Metropolitalnym
Delimitacja i wizja struktury przestrzennej Górnośląskiego Obszaru Metropolitalnego
Akademia Ekonomiczna im. Karola Adamickiego w Katowicach, Katowice, czerwiec 2009 r.

Delimitacja regionu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii „Silesia”
Uniwersytet Śląski, Sosnowiec 2011

Kryteria delimitacji Miejskich Obszarów Funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich
Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa luty 2013 r.

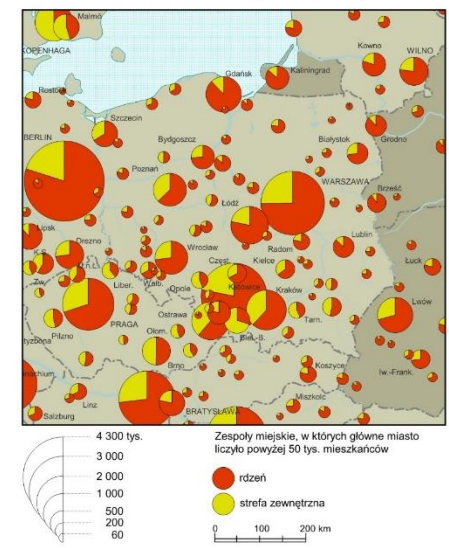
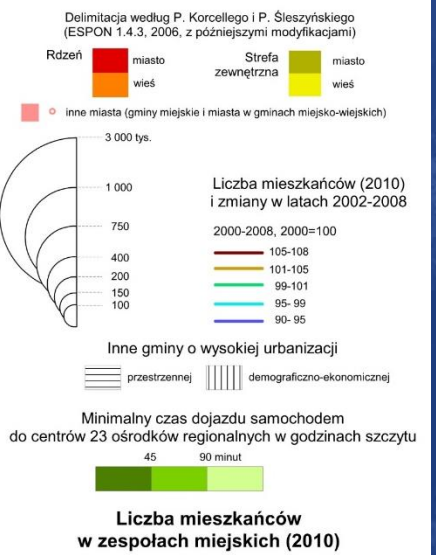
Inne opracowania

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)

MAPA 4
MIEJSKIE OBSZARY FUNKCJONALNE

Skala 1:2 500 000
0 25 50 75 100 km

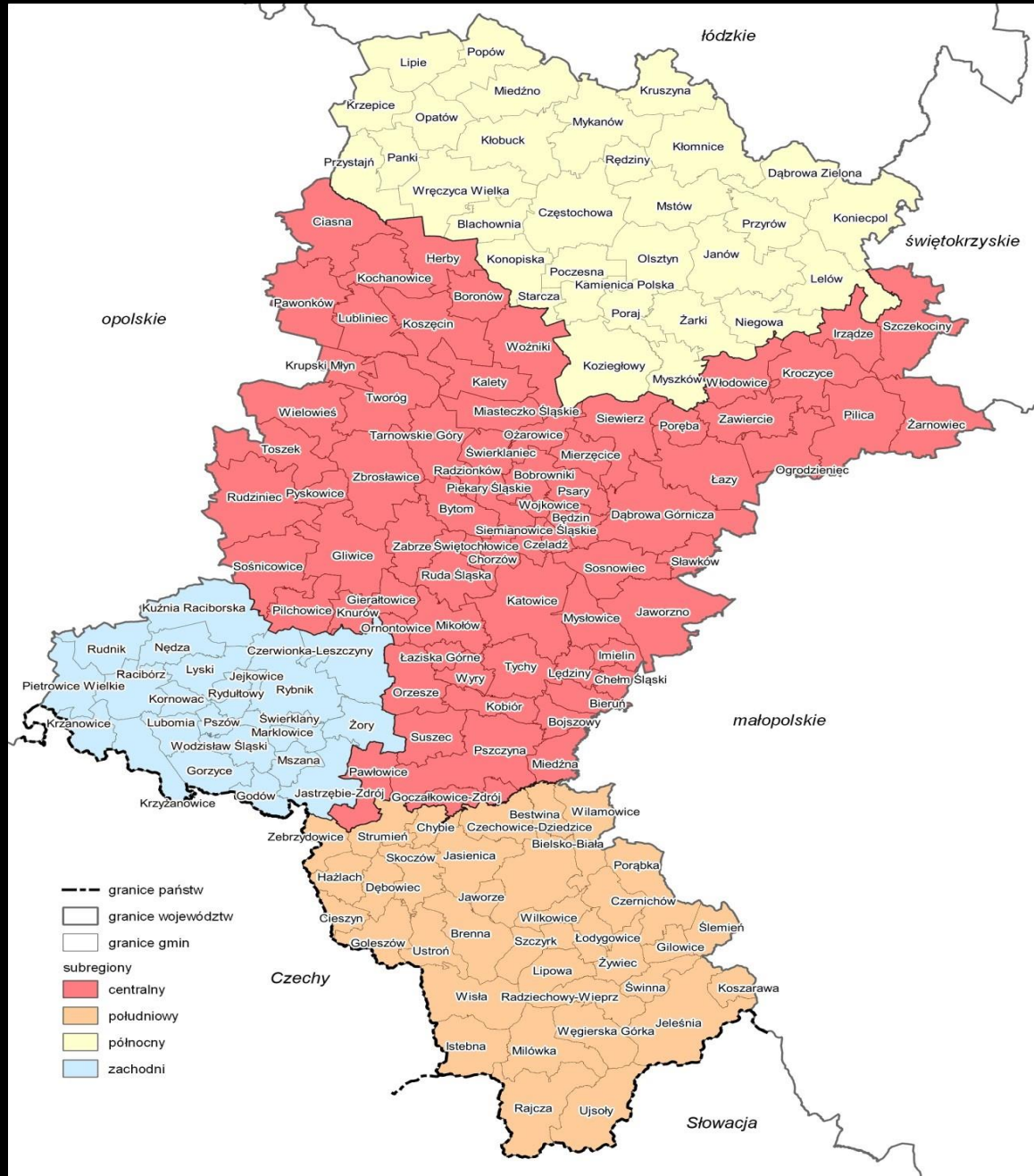
KPZK
KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

POPT
Program Operacyjny Pomoc Techniczna

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU ROZWOJU REGIONALNEGO

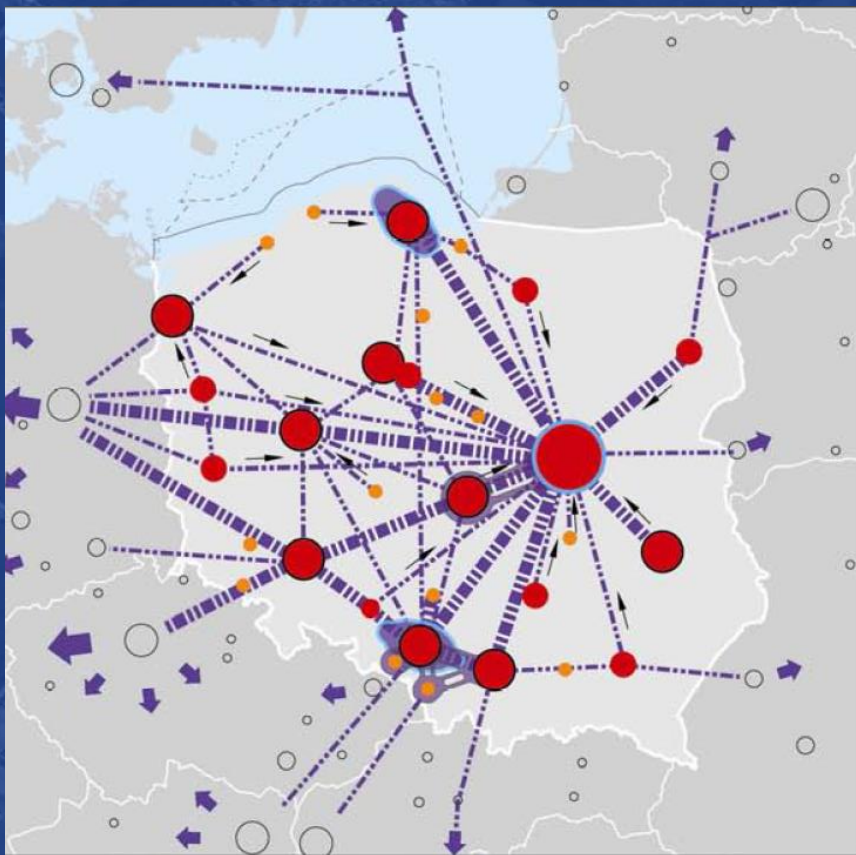
Mapa subregionów Województwa Śląskiego

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)

Powiązania funkcjonalne głównych ośrodków miejskich 2010 i 2030

2010

Miasta główne

stolica - metropolia o znaczeniu europejskim

Wojewódzkie

metropolie krajowe (ośrodki powyżej 300 tys. mieszkańców)

ośrodki krajowe pełniące niektóre funkcje metropolitalne

najważniejsze ośrodki regionalne

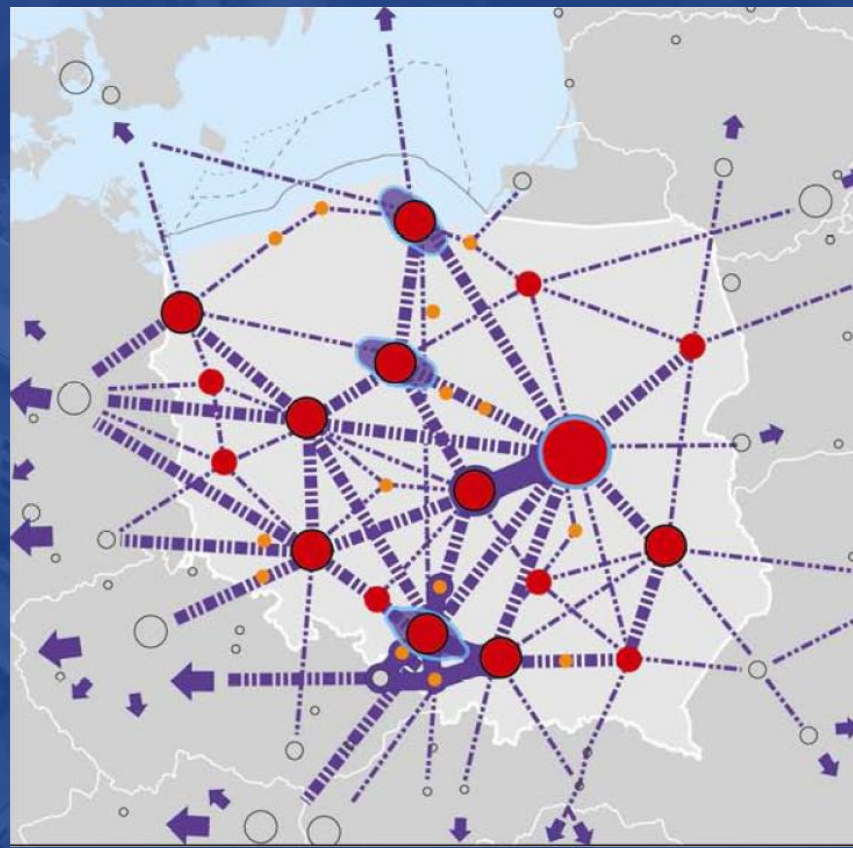
składające się z więcej niż jednego rdenia

Układy dwubiegunowe i wielowierzchołkowe

kształtujące się

istniejące

2030

Powiązania funkcjonalne

podstawowe
uzupełniające
powiązania wybitnie jednokierunkowe

Kierunki międzynarodowych powiązań funkcjonalnych

podstawowych
uzupełniających

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030)

Kierunki integracji polskiej przestrzeni 2010 i 2030

2010

Miasta główne

 stolica - metropolia o znaczeniu europejskim

Wojewódzkie

 metropolie krajowe (ośrodki powyżej 300 tys. mieszkańców)

 ośrodki krajowe pełniące niektóre funkcje metropolitalne

 najważniejsze ośrodki regionalne

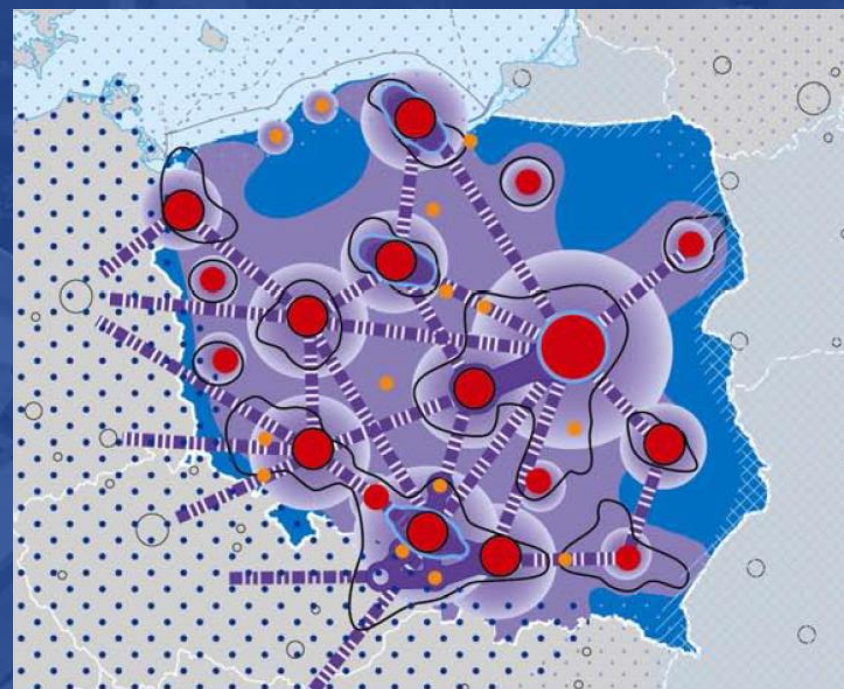
 składające się z więcej niż jednego rdzenia

Układy dwubiegunowe i wielowierzchołkowe

 kształtujące się

 istniejące

2030

 Podstawowe powiązania funkcjonalne

Obszary

 integracji funkcjonalnej węzłów i otoczenia, sprzyjające rozprzestrzenianiu się procesów rozwojowych

 integracji funkcjonalnej pomiędzy węzłami metropolii sieciowej

 koncentracji działalności gospodarczej

 wymagające szczególnego wsparcia ze strony polityki regionalnej

Zewnętrzna integracja funkcjonalna

 intensywna

 umiarkowana

 uwarunkowana politycznie

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Śląskiego

- PLAN 2020+

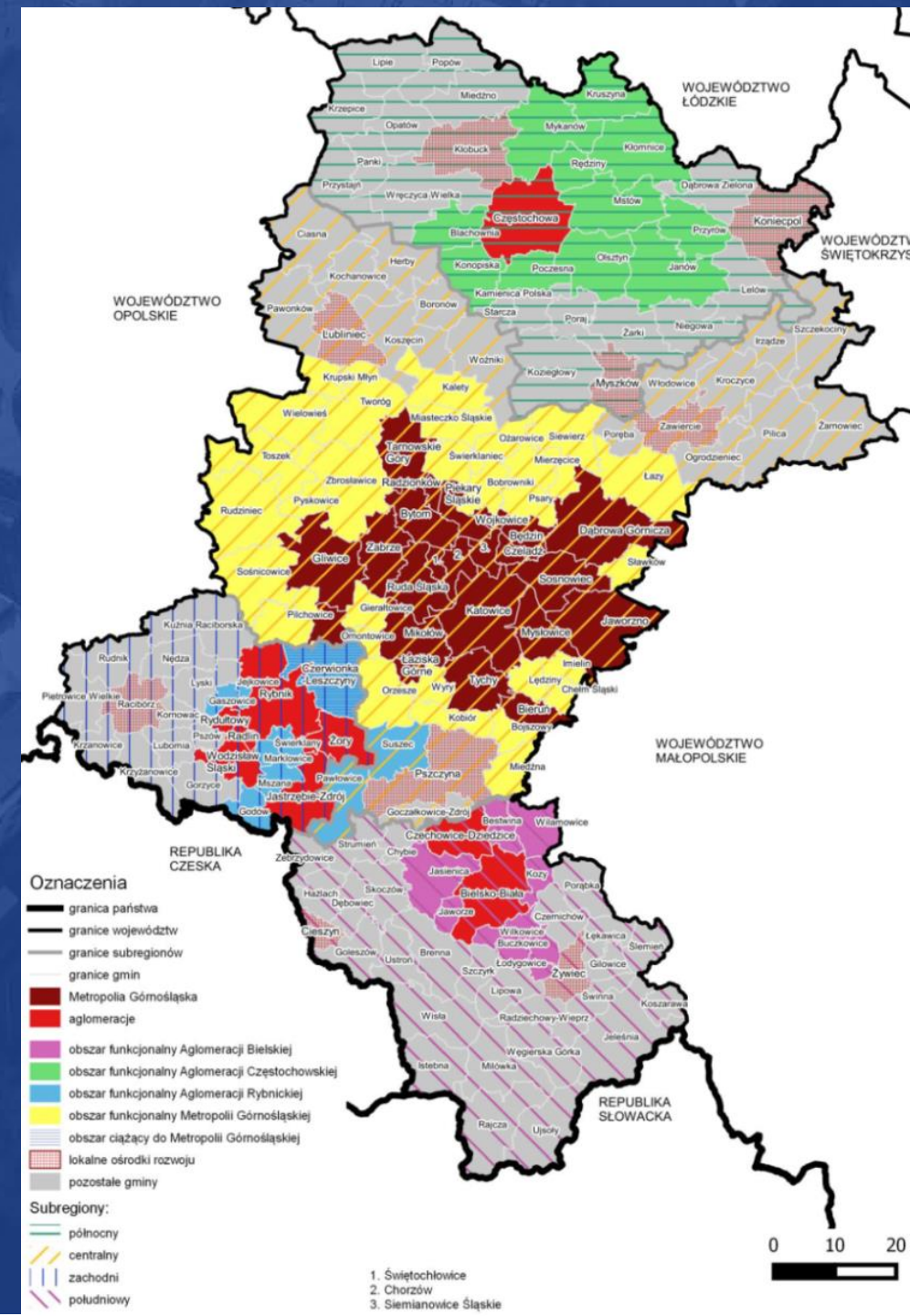
Metropolia Górnośląska: 23 gminy

Metropolia Górnośląska wg ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (Uchwała Sejmiku Województwa Śląskiego nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 roku):

✓ do Metropolii Górnośląskiej zakwalifikowano **23 miasta** (mapa: kol. brązowy): *Będzin, Bieruń, Bytom, Chorzów, Czeladź, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jaworzno, Katowice, Knurów, Łaziska Górne, Mikołów, Mysłowice, Piekary Śl., Radzionków, Wojkowice, Ruda Śl., Siemianowice Śl., Sosnowiec, Świętochłowice, Tarnowskie Góry, Tychy, Zabrze*; (italik: miasta GZM);

✓ w skład obszaru funkcjonalnego Metropolii Górnośląskiej weszło **29 gmin** (mapa: kol. żółty): Bobrowniki, Bojszowy, Chełm Śl., Gierałtówice, Imielin, Kalety, Kobiór, Krupski Młyn, Łędziny, Łazy, Miasteczko Śl., Miedźna, Mierzęcice, Ornontowice, Orzesze, Ożarowice, Pilchowice, Psary, Pyskowie, Rudziniec, Siewierz, Sławków, Sońcicowice, Świerkłaniec, Toszek, Tworóg, Wielowieś, Wry, Zbrosławice;

✓ Metropolia Górnośląska to centralny obszar rozwojowy woj. śląskiego o znaczeniu europejskim (ok. 48% ludności województwa);

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Woj. Śląskiego

- PLAN 2020+

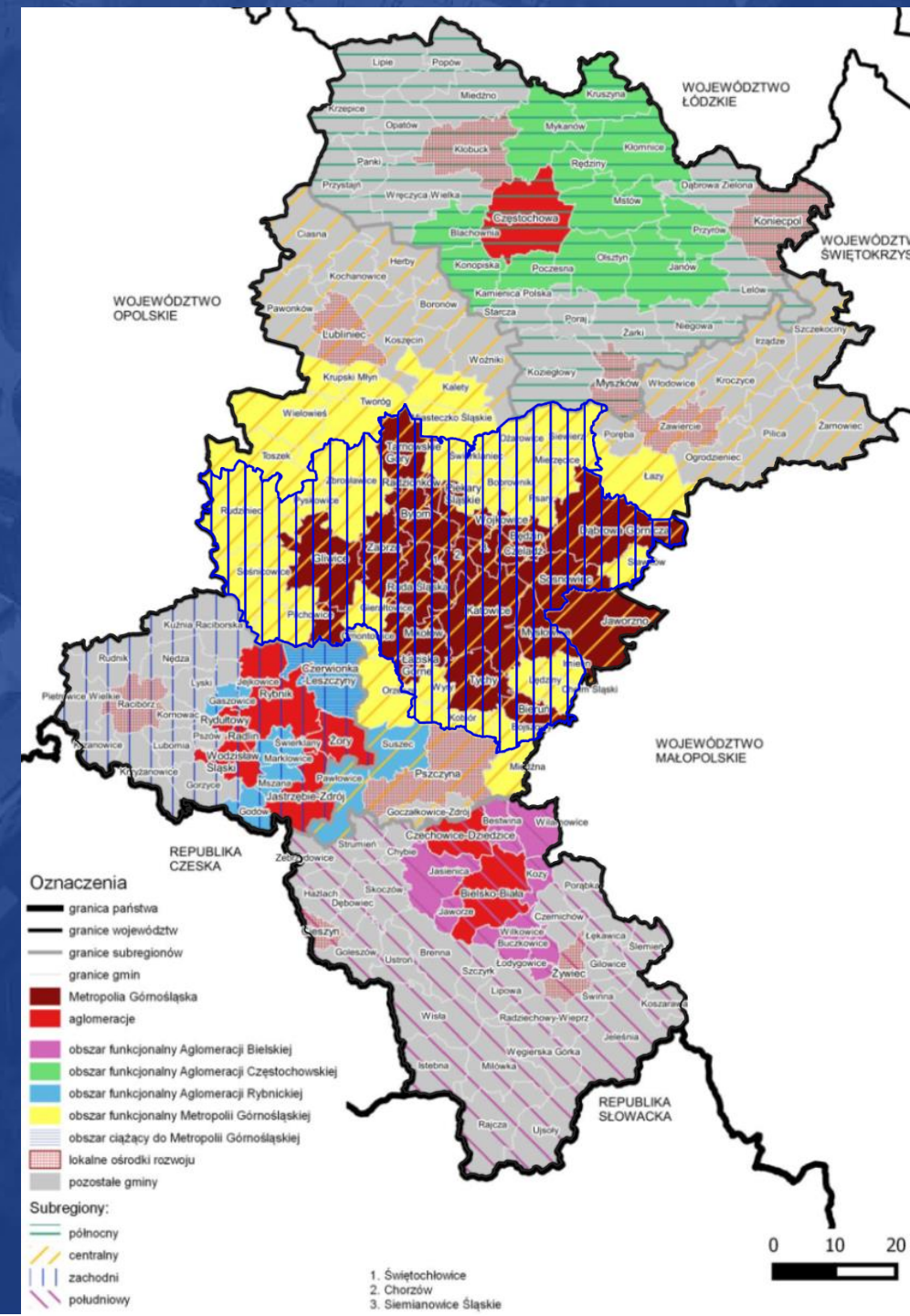
Metropolia Górnośląska: 23 gminy

Metropolia Górnośląska wg ustaleń Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (Uchwała Sejmiku Województwa Śląskiego nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 roku):

✓ do Metropolii Górnośląskiej zakwalifikowano **23 miasta** (mapa: kol. brązowy): *Będzin, Bieruń, Bytom, Chorzów, Czeladź, Dąbrowa Górnicza, Gliwice, Jaworzno, Katowice, Knurów, Łaziska Górne, Mikołów, Mysłowice, Piekary Śl., Radzionków, Wojkowice, Ruda Śl., Siemianowice Śl., Sosnowiec, Świętochłowice, Tarnowskie Góry, Tychy, Zabrze*; (italik: miasta GZM);

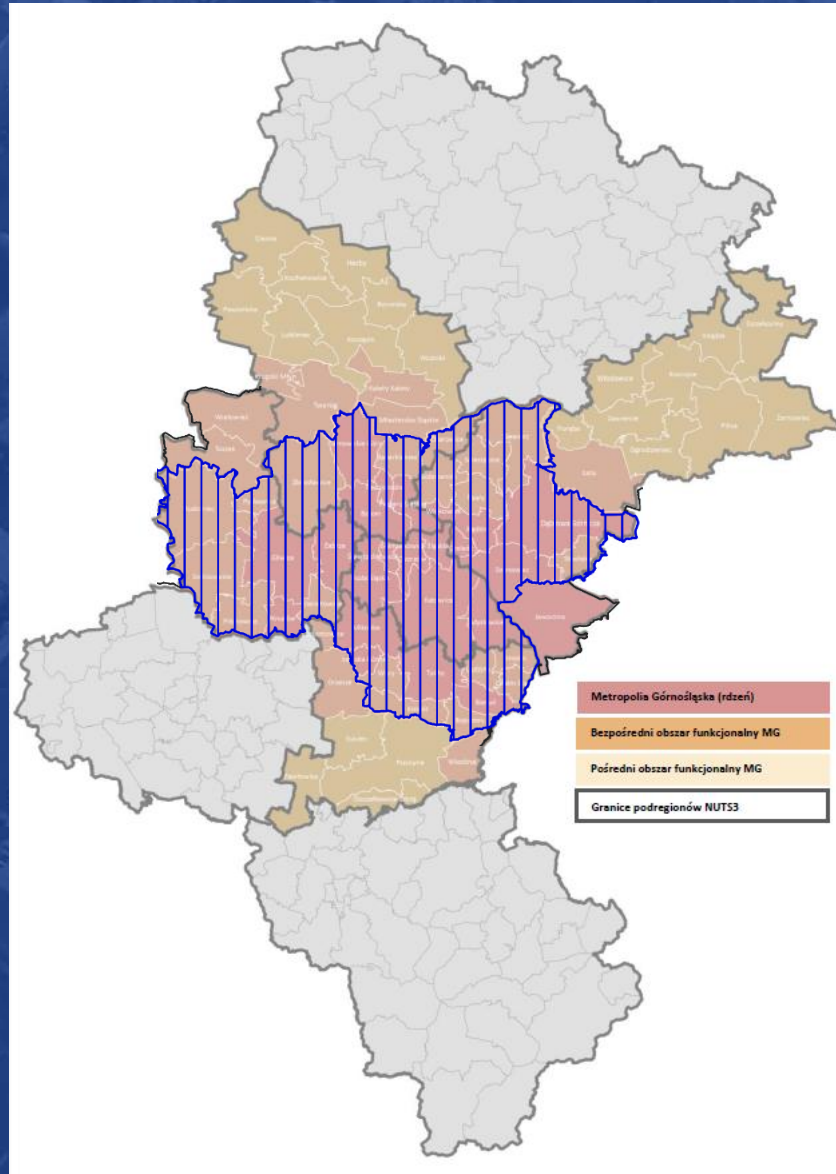
✓ w skład obszaru funkcjonalnego Metropolii Górnośląskiej weszło **29 gmin** (mapa: kol. żółty): Bobrowniki, Bojszowy, Chełm Śl., Gierałtówice, Imielin, Kalety, Kobiór, Krupski Młyn, Lędziny, Łazy, Miasteczko Śl., Miedźna, Mierzęcice, Ornontowice, Orzesze, Ożarowice, Pilchowice, Psary, Pyskowice, Rudziniec, Siewierz, Sławków, Sośnicowice, Świerklaniec, Toszek, Tworóg, Wielowieś, Wry, Zbrosławice;

✓ Metropolia Górnośląska to centralny obszar rozwojowy woj. śląskiego o znaczeniu europejskim (ok. 48% ludności województwa);

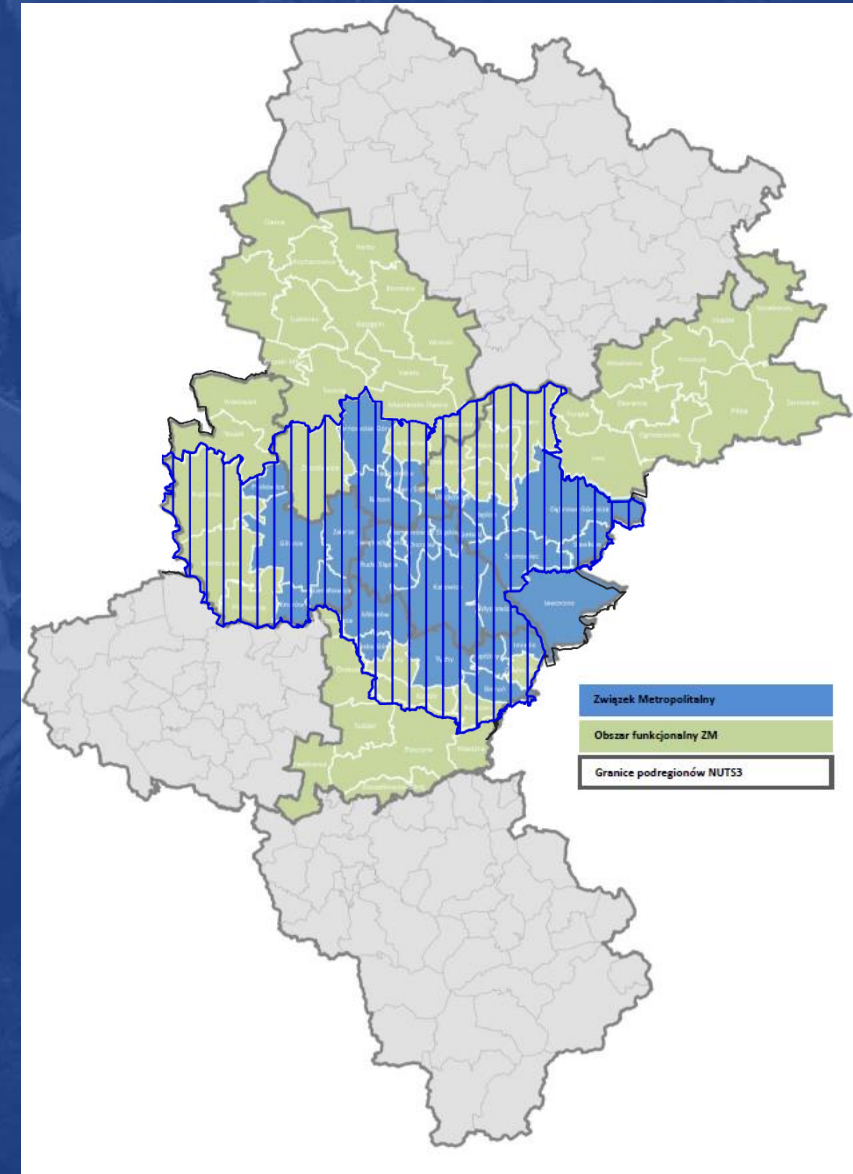

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Subregion Centralny w ujęciu funkcjonalnym – delimitacja bazująca na Strategii Rozwoju woj. Śląskiego „Śląskie 2020+”

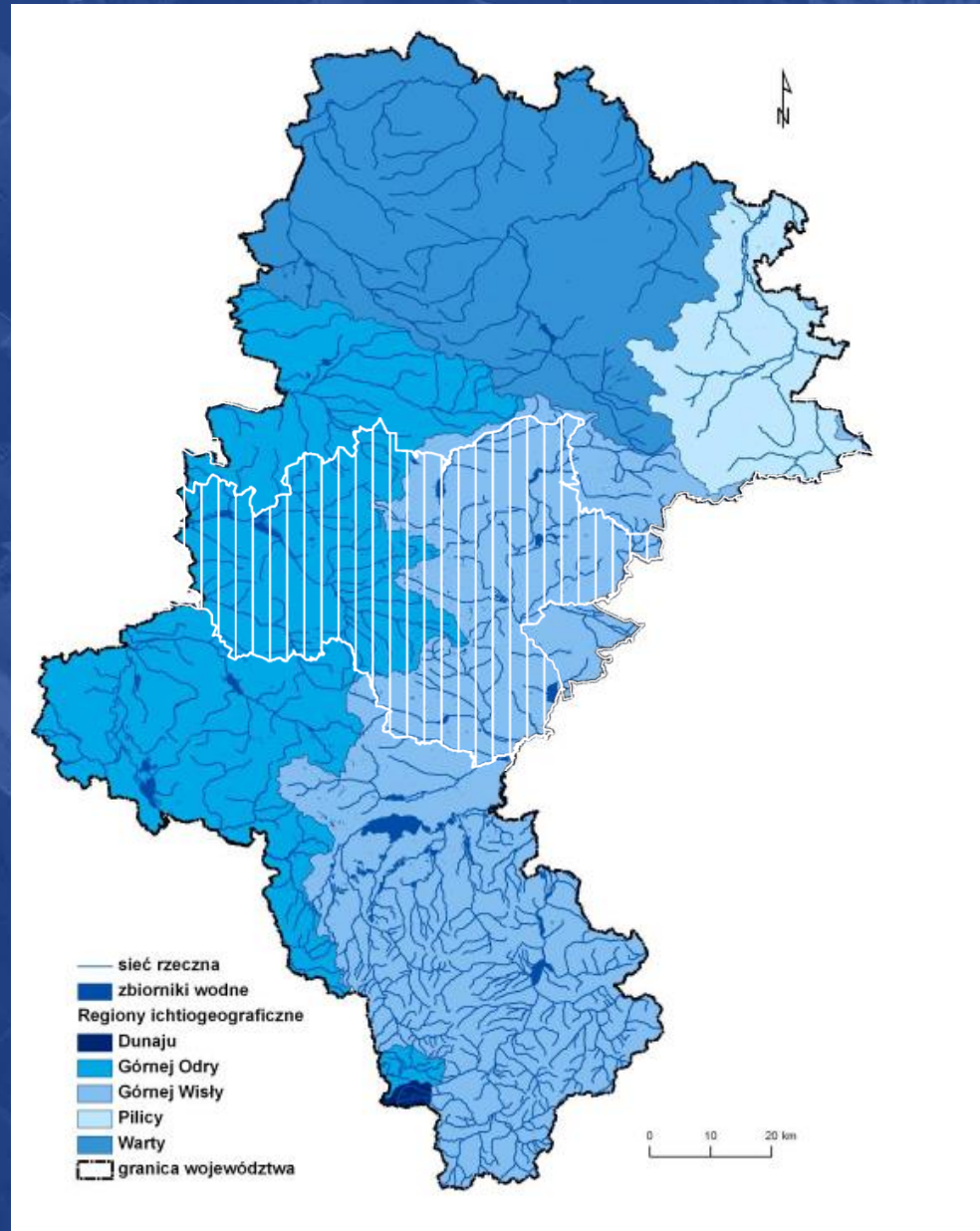

Subregion Centralny w ujęciu funkcjonalnym – delimitacja po utworzeniu związku metropolitalnego

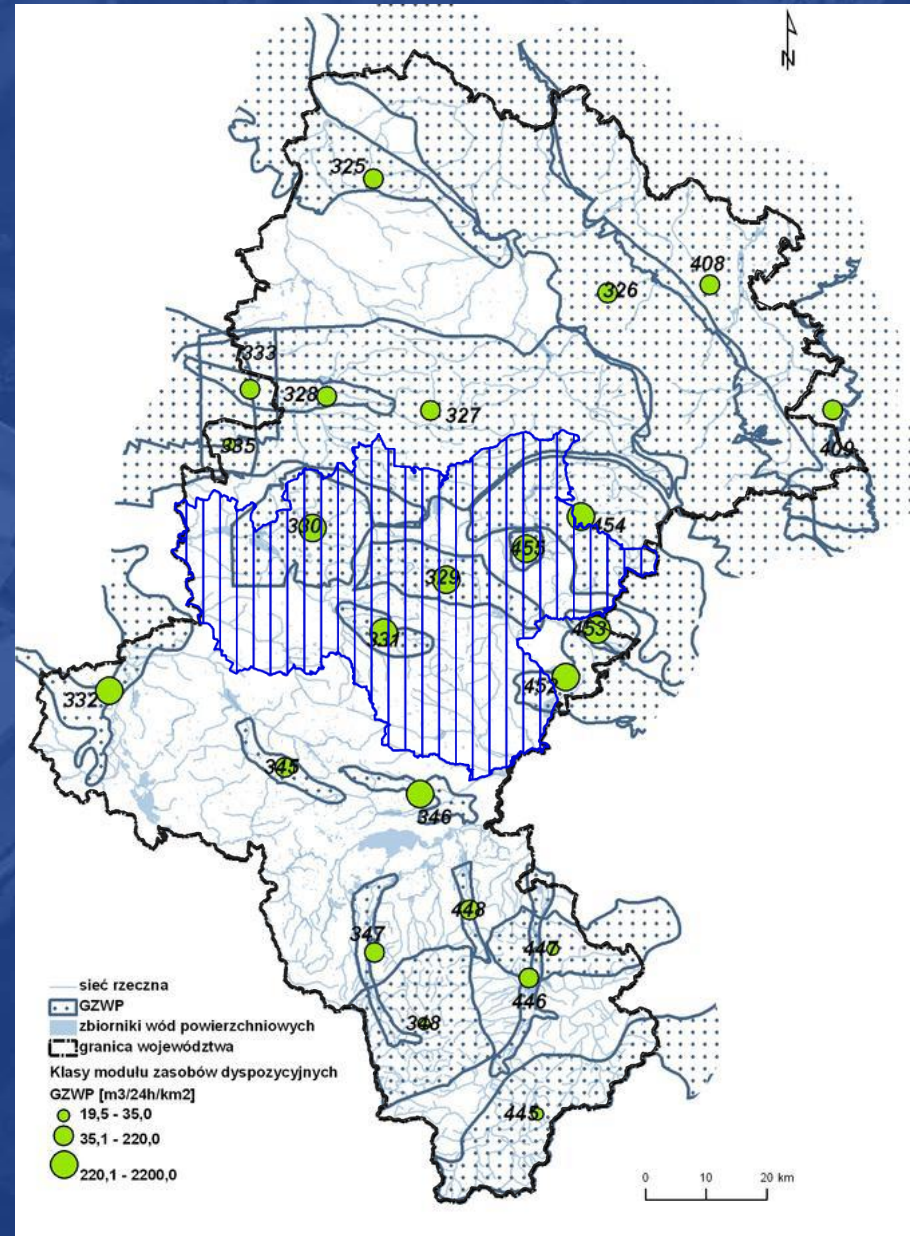

Plan Zagospodarowania Przestrzennego woj. Śląskiego - PLAN 2020+,

Regiony ichtiogeograficzne w województwie śląskim

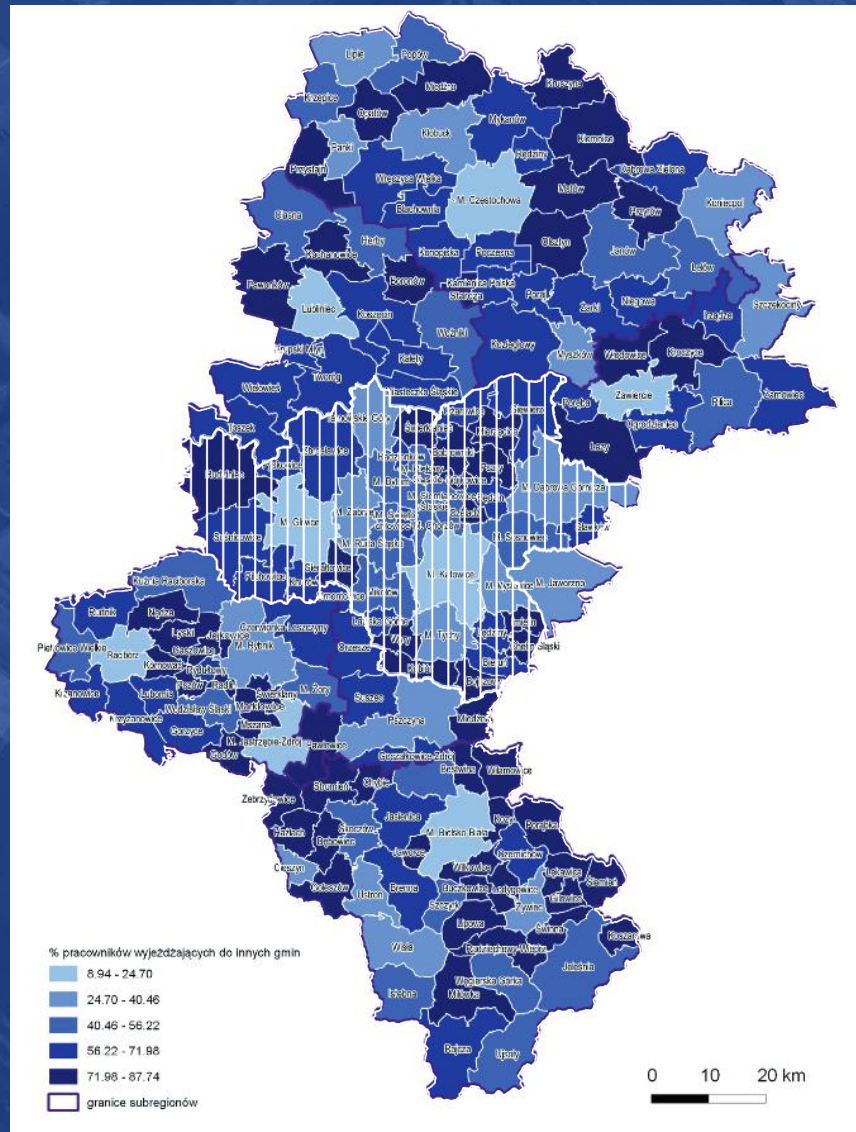

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP)

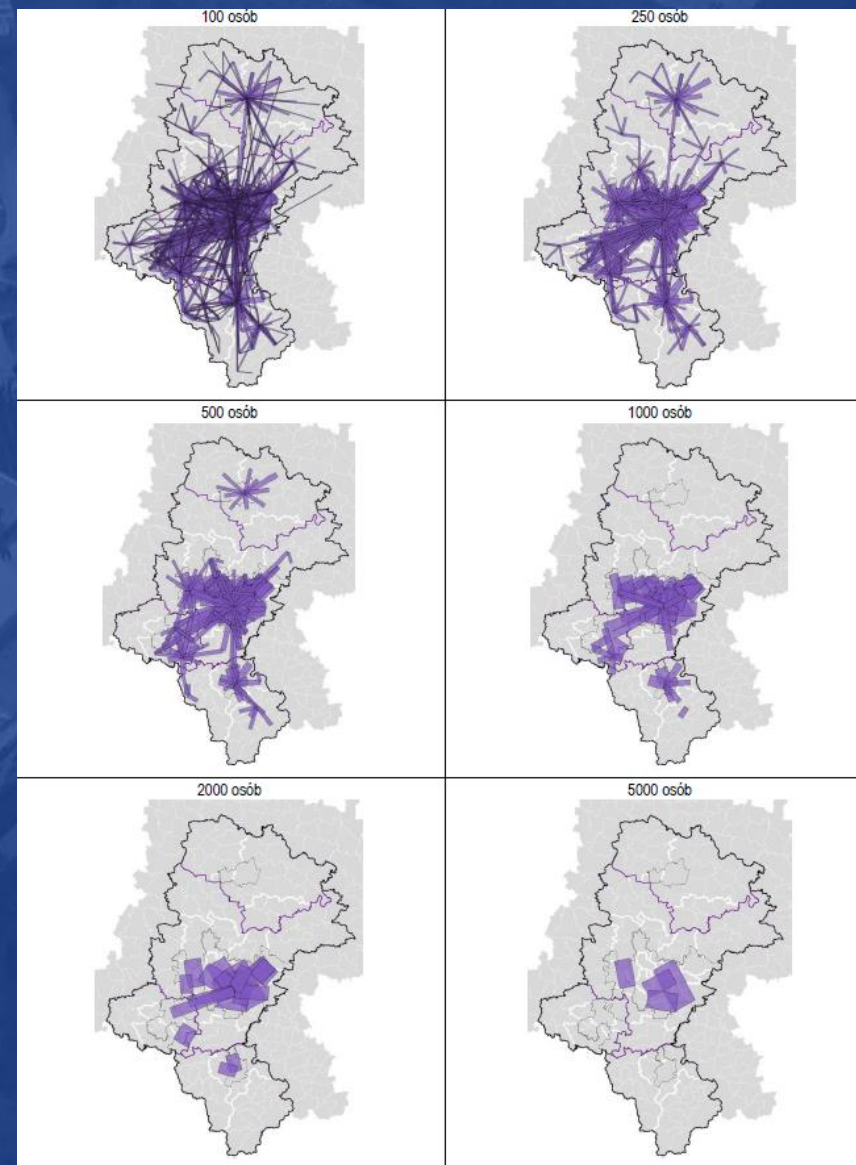

Mobilność w Subregionie Centralnym

Wyjazdy do pracy

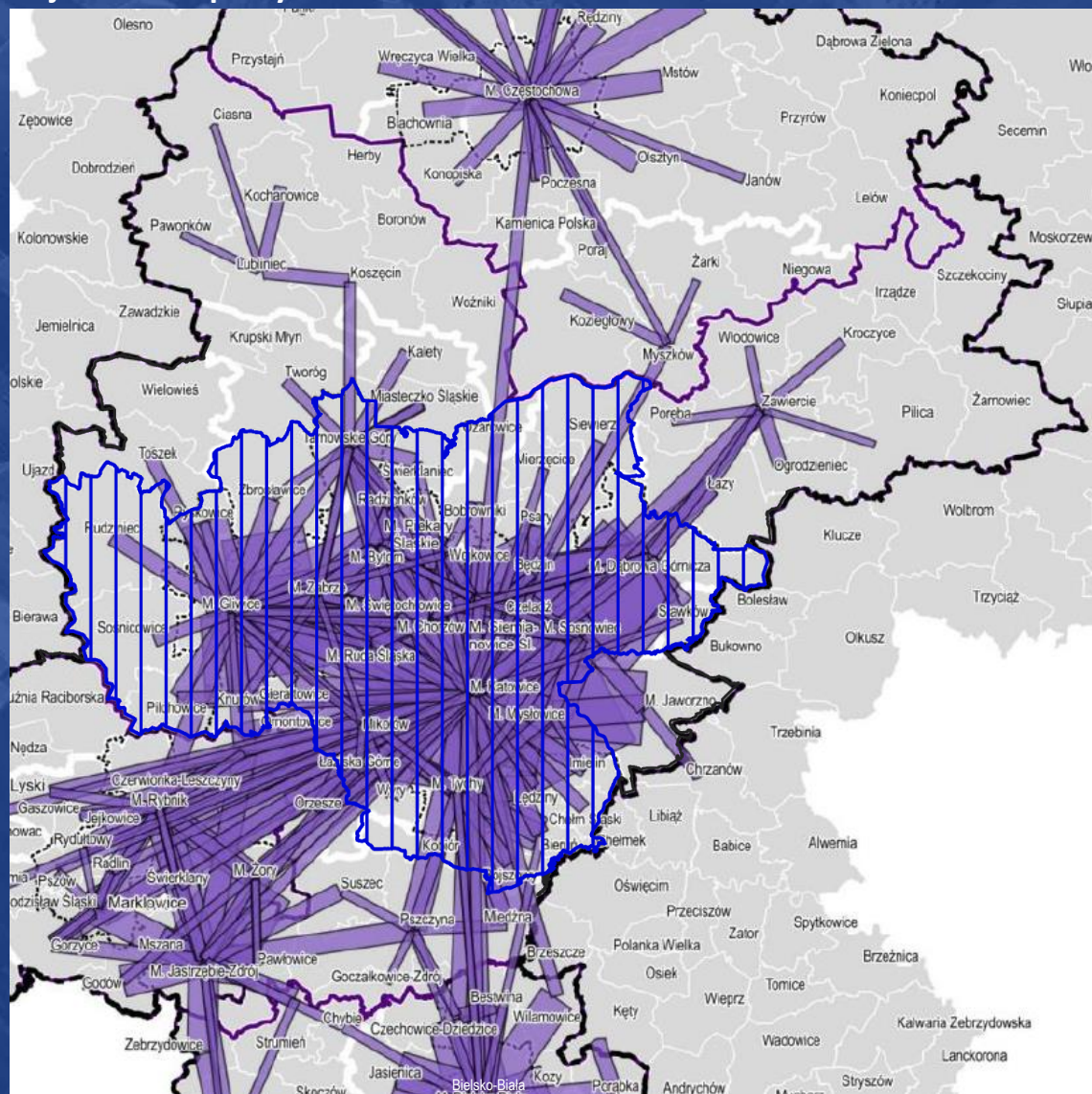
Zróżnicowanie powiązań w zakresie dojazdów do pracy

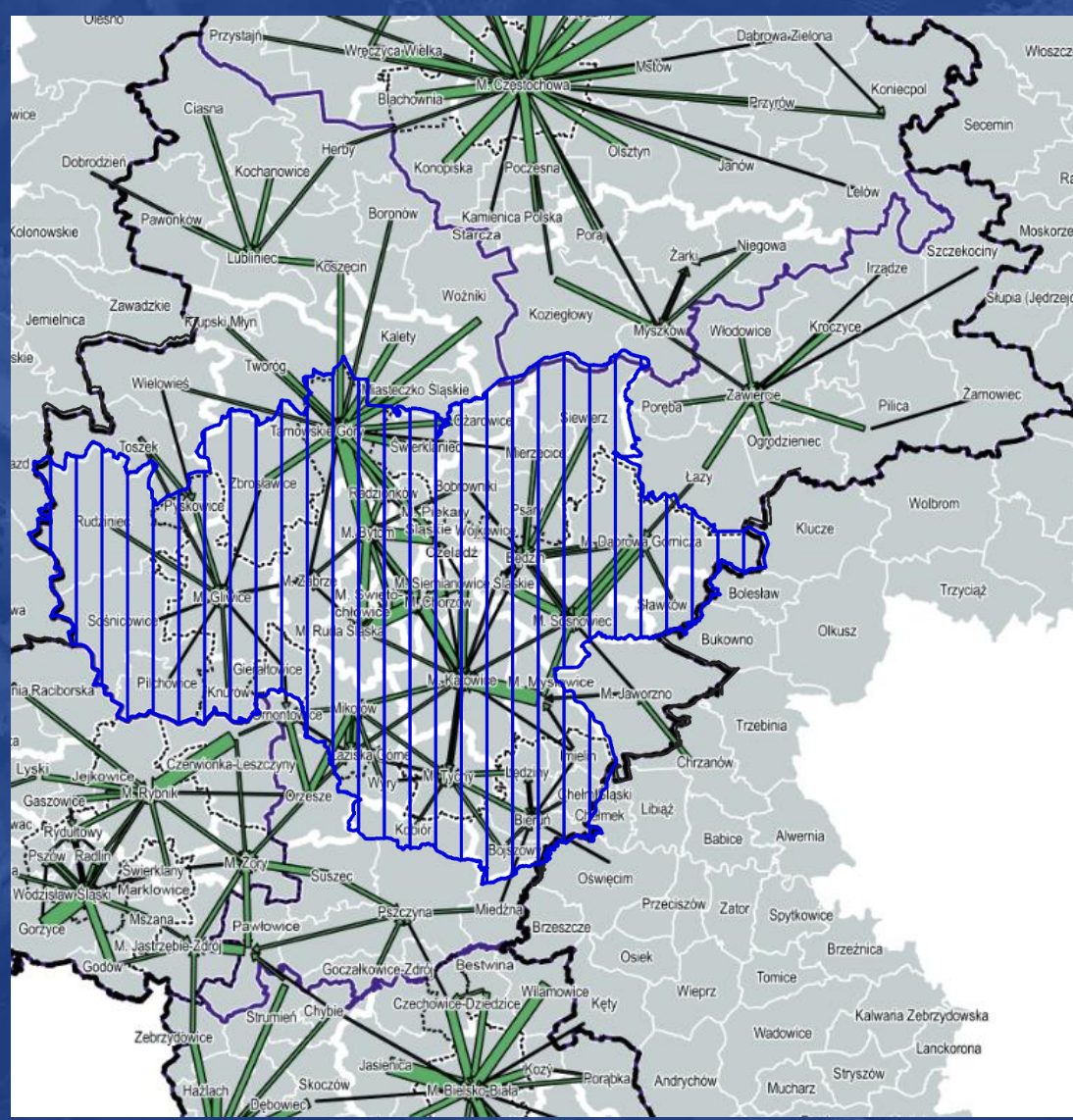

Mobilność w Subregionie Centralnym

Kierunki i natężenie powiązań powyżej 250 osób w zakresie dojazdów do pracy

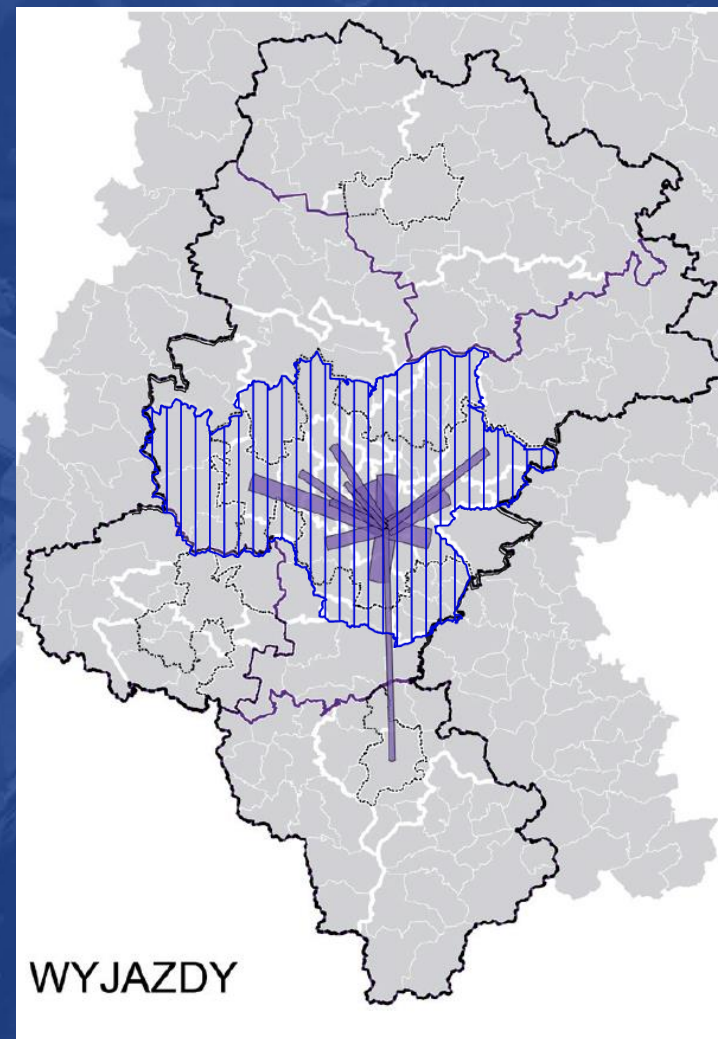
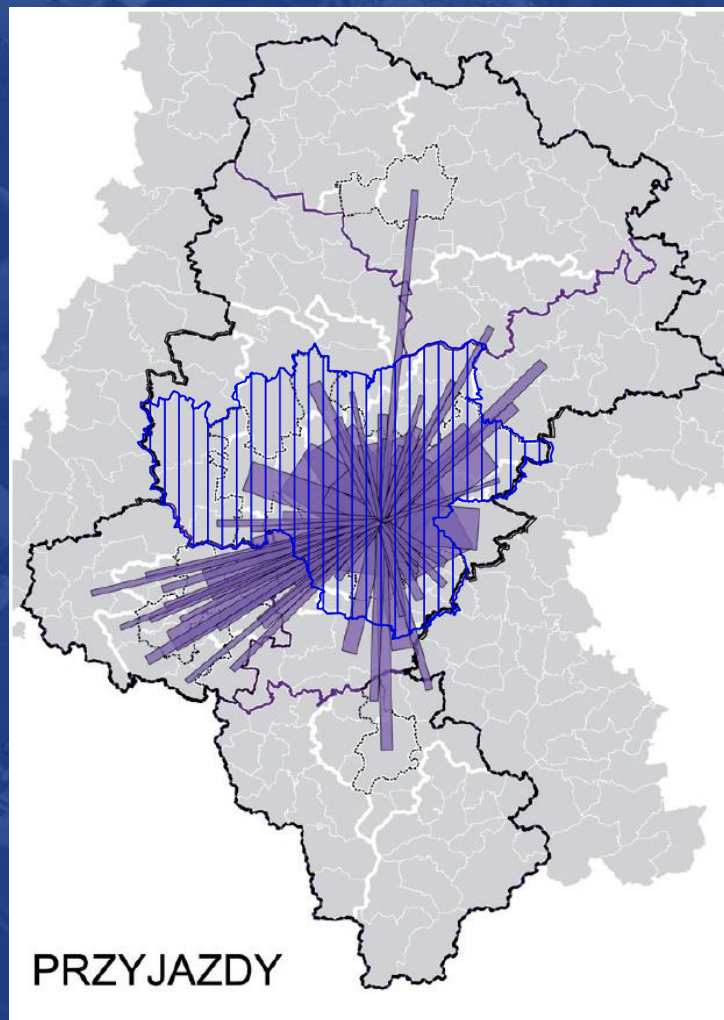

Kierunki i natężenie powiązań powyżej 50 uczniów w zakresie dojazdów do szkół ponadgimnazjalnych

Mobilność w Subregionie Centralnym

Kierunki i natężenie powiązań powyżej 250 osób w zakresie dojazdów do pracy do/z Katowic

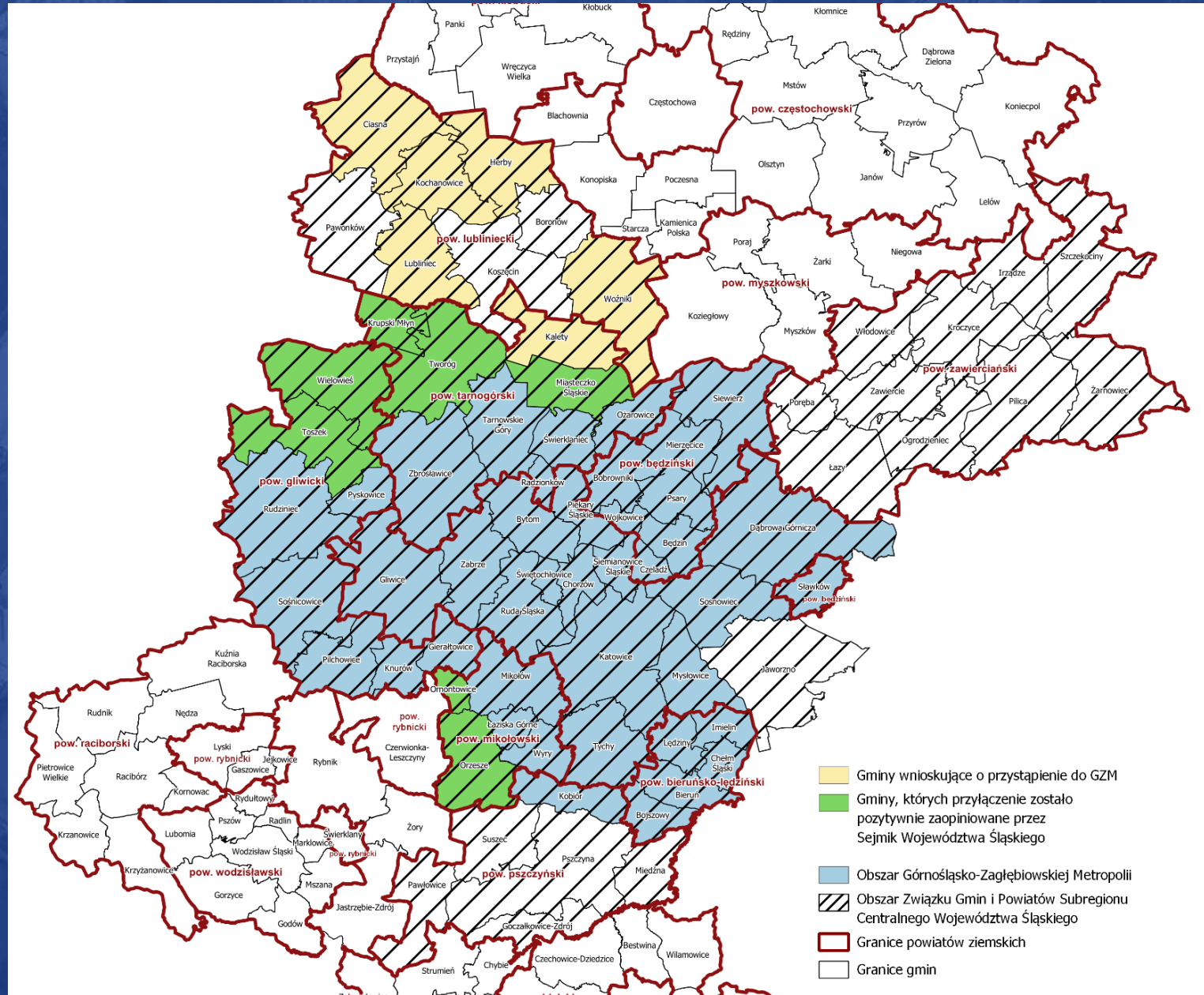
Zestawienie gmin wnioskujących o przyłączenie do Metropolii

Sejmik Województwa Śląskiego podjął Uchwały z dnia 27.08.2018 r. w sprawie wyrażenia opinii dotyczącej zmiany obszaru i granic Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii

- Ornontowice
- Orzesze
- Krupski Młyn
- Miasteczko Śląskie
- Toszek
- Tworóg
- Wielowieś

GMINY CHCĄCE PRYZYSTĄPIĆ DO METROPOLII

Ornontowice, Orzesze, Krupski Młyn, Miasteczko Śląskie, Toszek, Tworóg, Wielowieś, Kalety, Lubliniec, Kochanowice, Ciasna, Woźniki, Herby (13 gmin)

Przykładowa metoda delimitacji

„Kryteria delimitacji Miejskich Obszarów Funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich”

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa luty 2013 r.

ZAŁOŻENIA METODOLOGICZNE

W zastosowanej metodzie delimitacji, poszukiwano rozwiązania, które przedstawiałoby obszar najbardziej zwarty dla największej liczby ośrodków wojewódzkich i gmin położonych wokół nich.

a) Definicja miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego

Na bazie przyjętej w KPZK 2030

b) Podstawowa jednostka

Jako podstawową jednostkę delimitacyjną przyjęto gminę

c) Aktualność danych

Przykładowa metoda delimitacji

„Kryteria delimitacji Miejskich Obszarów Funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich”

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa luty 2013 r.

d) Wskaźniki, przyjęto 7 wskaźników, w trzech grupach:

I. Wskaźniki funkcjonalne

F1 – liczba wyjeżdżających do pracy najmniej do rdzenia MOF na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym powyżej 50 (2006);

F2 – liczba zameldowań z rdzenia MOF na 1000 mieszkańców powyżej 3 (2009);

II. Wskaźniki społeczno-gospodarcze

S1 – udział pracujących w zawodach pozarolniczych jako stosunek do średniej wojewódzkiej powyżej 75% (2002);

S2 – liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców jako stosunek do średniej woj. powyżej 75% (2011);

S3 – liczba podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców jako stosunek do średniej woj. powyżej 75% (2011);

III. Wskaźniki morfologiczne

M1 – gęstość zaludnienia (bez lasów i wód) w stosunku do średniej wojewódzkiej powyżej 50% (2011);

M2 – liczba mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców w latach 2002-2011 w stosunku do średniej wojewódzkiej powyżej 75%.

Przykładowa metoda delimitacji

„Kryteria delimitacji Miejskich Obszarów Funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich”

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa luty 2013 r.

e) Zasady delimitacji

Merytoryczne: administracyjne, topologiczne i spełnienia liczby minimalnych kryteriów.

Administracyjne. Przyjęto, że rdzeniem jest miasto-stolica województwa oraz mające z nim wspólną granicę inne miasto na prawach powiatu, a także że granice MOF nie mogą przekraczać granic odpowiednich województw.

Zasady topologiczne. Wyznaczony obszar MOF jest ciągły przestrzennie. Zasada rozłączności polega na tym, że każda gmina może należeć tylko do jednego MOF.

Zasady spełnienia liczby minimalnych kryteriów w sensie technicznym polegały najpierw na wyborze gmin spełniających zadane kryteria, a następnie obliczeniu, ile tych kryteriów na ogólną liczbę analizowanych siedmiu jest spełnionych. Warunkiem zaliczenia do MOF było spełnienie przez gminę 6 z 7 ustalonych minimalnych kryteriów. Uzyskiwane w krokach a-e wyniki poddawane były ocenie empirycznej, dotyczącej kształtowania się obszarów funkcjonalnych. W celu wyznaczenia spójnego geograficznie i topologicznie obszaru, w pewnych przypadkach dołączono gminy, otoczone z kilku stron (ale nie w całości) jednostkami spełniającymi odpowiednią liczbę minimalnych kryteriów. Ponadto pewna grupa gmin charakteryzowała się minimalnymi brakami wartości wskaźników, uniemożliwiającymi spełnienie odpowiedniej liczby kryteriów. W niektórych przypadkach część wskaźników funkcjonalnych osiągała bardzo wysokie wartości, kilkukrotnie przewyższające ustalone minimalne kryteria.

Główne metodyczne problemy delimitacji

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA	EFEKTY
Dobór optymalnej liczby i rodzajów wskaźników	Testowanie kilkudziesięciu wskaźników	Wybór 7 ostatecznych wskaźników
Przyjęcie bazy referencyjnej dla poszczególnych wskaźników – Polska, średnia wojewódzka, rdzeń, itd.	Testowanie różnych poziomów wskaźników	Wniosek, że nie jest możliwe dokonanie zadowalającej delimitacji w oparciu o średnie dla Polski
Ustalenie poziomów wartości progowych	Kilkadziesiąt delimitacji wariantowych (testowanie kombinacji różnych wartości wskaźników)	Przyjęcie najbardziej zadowalającego wariantu, cechującego się najlepszymi cechami topologicznymi wyróżnionej strefy zewnętrznej
Dostępność danych źródłowych	Oparcie się na źródłach statystycznych istniejących dla całego kraju	Dane dość wiarygodne, ale nie zawsze aktualne (w delimitacji nie jest to konieczne)

Metody badawcze

Metoda wyznaczania układów powiązań Nystuena i Dacey'a – metoda największego przepływu (largest flow) lub głównego powiązania (primary link) *punktem wyjścia jest sformułowanie macierzy realnych przepływów. Wiersze reprezentują regiony źródłowe przepływów, czyli regionu odpływu, a kolumny – regiony docelowe, czyli regiony napływu. Regiony porządkuje się na skali wielkości i określa ich rangę według wielkości odpływu (sumy wierszy) lub wielkości napływu (sumy kolumn).*

Metoda maksymalizacji współczynnika determinacji Holmesa i Haggetta – metoda identyfikacji istotnych powiązań międzynarodowych i na dodatek mało znana w geografii polskiej i światowej. W metodzie tej operuje się statystycznym kryterium oceny istotności powiązań. Powiązania każdego regionu z pozostałymi regionami systemu regionalnego mierzy się przepływami w zakresie odpływu i w zakresie napływu i porządkuje wg ich wielkości.

Źródło: „Zastosowanie metod taksonomicznych w analizie struktury systemu regionalnego”, Teresa Czyż Jan Hauke, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Inne metody:

- Metody delimitacji funkcjonalnego regionu miejskiego wg. P. Halla K. Pain,
- Metoda bonitacji punktowej i wskaźniki Z. Kamińskiego do wyznaczenia rangi funkcjonalnej i hierarchii miast w przestrzeni metropolitalnej.

Wyzwanie

Określenie kryteriów delimitacji

Dziękuję za uwagę

Danuta Kamińska
Wiceprzewodnicząca Zarządu
Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
d.kaminska@metropoliagzm.pl
ul. Barbary 21A, 40-053 Katowice
tel. 32 718 07 05